

Uusi kuntalaki 2015

Vanhusneuvsto

Juha Myllymäki
Kaupunginlakimies

Kunnan toiminta

Kunnan toiminta = kaikki, missä kunta on mukana = kunnan ja kuntakonsernin toiminnan lisäksi kuntien yhteistoiminta ja muu omistukseen, sopimukseen ja rahoittamiseen perustuva toiminta.

- Kunta liikelaitoksineen, konserniyhtiöiden toiminta, omistusyhtiöiden toiminta, ulkoiset palveluntuottajat, avustukset (esim. järjestöt), verkostot ja kumppanuudet.

Kunnan toiminta

Valtuusto, toimielimet, kunnan johtaminen, luottamushenkilöt

Valtuuston koko ja vaalikausi

- Kunta päättää valtuuston koosta. Laissa kunnan asukaslukuun sidotut valtuutettujen vähimmäismäärät (16 §).
 - Mahdollistaa valtuustojen koon pienenemisen
 - 100 001 – 250 000 asukkaan kunnassa **valtuutettuja vähintään 59**, jollei kunta pääätä muuta 2016 loppuun mennessä.
- Kuntavaalien ajankohta muuttuu, seuraavan valtuuston toimikausi alkaa 1.6.2017
 - Nykyiset luottamushenkilöt jatkavat uusien valintaan saakka, ellei henkilö halua erota vuoden 2016 lopussa.
 - Eroilmoitus 30.11.2016 mennessä.
- Kuntavaalien **vaalipäivä huhtikuun 3. sunnuntai** , jos OSUU pääsiäiselle, pääsiäistä edeltävä sunnuntai.
- Valtuusto valitsee kunnanhallituksen ja lautakunnat kesäkuun kokouksessa.

Kuntastrategia johtamisen välineeksi 37 §

- Kunnassa on oltava *kuntastrategia*, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden **pitkän aikavälin** tavoitteista.
- Kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon:
 1. kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen;
 2. palvelujen järjestäminen ja tuottaminen;
 3. kunnan tehtäviä koskevissa laeissa säädetyt palvelutavoitteet;
 4. omistajapolitiikka;
 5. henkilöstöpolitiikka;
 6. kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet; sekä
 7. elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen.
- Talousarvio ja -suunnitelma laadittava niin, että ne toteuttavat kuntastrategiaa.
- Kuntastrategia tarkistetaan vähintään kerran valtuuston toimikaudessa.
- Kuntastrategian sitovuus poliittista eikä hyväksymisestä voi valittaa.

Vaikutusmahdollisuudet ja viestintä

Asukkaiden ja palvelujen käyttäjien osallistuminen ja vaikuttaminen (5 luku)

- Kuntalaki luo edellytyksiä ja kannustaa, asenne ja toimintatapa ratkaisevat
- Valtuustolla vastuu monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen mahdollisuuksista (22 §).
- Aktiivinen ote viestintään, verkkoviestintä keskeinen tapa, päätöksenteon valmistelun avaaminen verkkosivuilla.
- Laissa esimerkkiluettelo osallistumisen ja vaikuttamisen keinoista.
 - Kuntalaisraadit, asukastapaamiset, osallistuva budjetointi, palvelujen suunnittelu ja kehittäminen palvelujen käyttäjien kanssa.
- Kunnan asukkaalla sekä kunnassa toimivalla yhteisöllä ja säätiöllä aloiteoikeus kunnan toimintaa koskevissa asioissa (23 §). Myös palvelun käyttäjällä palveluaan koskevassa asiassa.
- Kunnallinen kansanäänestys ja kansanäänestysaloite (24-25 §).
 - Kansanäänestys neuvoa-antava ja valtuusto päättää toimittamisesta.
 - Aloite: neljä prosenttia 15 vuotta täyttäneistä kuntalaisista

Viestintä (29 ja 109 §)

- **Kunnan toiminnasta** on tiedotettava ja annettava riittävästi tietoja kunnan järjestämistä palveluista, taloudesta, päätöksenteosta sekä osallistumisen ja vaikuttamisen keinoista
- Huolehdittava, että toimitelinasioden valmistelusta annetaan esityslistan valmistuttua yleisen tiedonsaannin kannalta tarpeellisia tietoja yleisessä tietoverkossa (= netti).
- **Kunnan ilmoitukset** julkaistaan yleisessä tietoverkossa
- **Päätöksen tiedoksianto kunnan jäsenelle** → pöytäkirja nähtäville yleiseen tietoverkkoon (140 §)

Vaikuttamistoimielimet (26-28 §)

- Sääntelyn kokoaminen kuntalakiin
- Kunnanhallituksen asetettava
 - Nuorisovaltuusto/nuorten vaikuttajaryhmä
 - Vanhusneuvosto
 - Vammaisneuvosto
- Ei kunnan ”virallisia” toimielimiä, jäsenet eivät kunnan luottamushenkilöitä.
- Kokoonpano, valinta ja toimintatavat jäävät kunnan päätettäväksi.
- Kunnanhallituksen huolehdittava toimintaedellytyksistä.
- Edustamansa ryhmän vaikuttamis- ja kuulemiskanavia:
 - Annettava mahdollisuus vaikuttaa suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä edustamansa ryhmän hyvinvointiin, terveyteen, elinympäristöön, asumiseen tai liikkumiseen taikka tarvittavien palvelujen järjestämisessä
 - Ei oikeutta tehdä muutoksenhakukelpoisia hallintopäätöksiä.

Alueelliset lautakunnat tai johtokunnat (36 §)

- Valtuusto arvioi tarpeellisuuden
- Jäsenet tai osa jäsenistä voidaan valita alueen asukkaiden esityksestä
- Vaikuttamis- ja kehittämistehtävä
- Varattava mahdollisuus antaa lausunto valmisteltaessa
 - kuntastrategiaa
 - talousarviota ja –suunnitelmaa
 - päätöksiä, joilla voi olla huomattava vaikutus kunnan asukkaiden ja palvelujen käyttäjien elinympäristöön, työntekoon tai muihin oloihin
- Valtuusto voi hallintosäännöllä antaa palvelutehtäviin liittyvää päätösvaltaa sekä muita tehtäviä

Hallintosääntö

- Lähtökohtana yksi johtosääntö: hallintosääntö
- Otto-oikeus kuntalain nojalla vain hallituksella
- Johtosääntö täytäntöönpanon välineenä monelta osin, esimerkiksi:
 - Hallituksen puheenjohtajan asema (mahd.)
 - Toimielinten kokoonpanovaihtoehdot

Talous, talouden ja hallinnon tarkastus, kunta ja markkinat

Alijäämän kattamisvelvollisuus

- Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa
 - enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta
 - Ei mahdollisuutta lykätä alijäämän kattamista taloussuunnitelmassa myöhempään ajankohtaan
 - siirtymäsäännös: ensimmäisen kerran tulee olla katettuna vuoden 2020 tilinpäätöksessä
 - Kaikkein alijäämäisimmillä kunnilla kaksi vuotta enemmän aikaa.
- Alijäämän kattamisvelvollisuus ja ”kriisikuntamenettely” ulotetaan myös kuntayhtymiin.
- Kriisikuntamenettelyyn voi joutua, jos
 - alijäämiä ei kateta säädetyssä ajassa tai
 - kriisikuntakriteereiden perusteella; kriteereissä siirrytään konsernitason tietoihin vuonna 2017.

Kunta ja markkinat

- Toiminta markkinoilla – julkisen ja yksityisen tasavertaisuus markkinoilla
 - Yrityksille suunnatun, lakisääteisen tason ylittävän työterveyshuollon yhtiöittäminen 2016 aikana
- Kiinteistön myynti markkinahintaan
 - Tarjouskilpailu tai luotettava arvio
- Yritysten tukeminen: laina, takaus, vakuudet
 - Tuen antaminen ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata tehtävistään
 - Ei saa sisältää merkittävää taloudellista riskiä
 - Tuelle saatava riittävät vastavakuudet
 - **Takauksen tai muun vakuuden myöntäminen kielletty** markkinoilla toimivan yksityisen yhteisön velasta tai sitoumuksesta.
- **Takaus tai muu vakuus voidaan myöntää:**
 - mm. kuntakonserniin kuuluville ja kuntaomisteisille yhteisöille
 - liikuntalain, kulttuuritoimintalain, museolain, teatteri- ja orkesterilain ja nuorisolain mukaisten tehtävien edistämiseen

Kiitos!

Juha Myllymäki
+358 43 826 6957
Juha.myllymaki@vantaa.fi